Na podlagi osemintridesete alinee 114. člena zakona o veterinarstvu (Uradni list RS, št. 82/94, 21/95, 16/96 in 101/99, 98/99, 8/00) izdaja minister za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano

P R A V I L N I K
o pogojih za odobritev in nadzor osemenjevalnih središč za pridobivanje, skladiščenje in promet z živalskim semenom

I. SPLOŠNI DOLOČBI

1. člen
(vsebina pravilnika)

Ta pravilnik določa pogoje glede objektov, opreme in kadrov za odobritev osemenjevalnih središč za pridobivanje, skladiščenje in promet z živalskim semenom ter veterinarski inšpekcijski nadzor nad njimi.

Določbe tega pravilnika veljajo tudi za:
- prašičerejski obrat, znotraj katerega je osemenjevalno središče, ki daje merjaščevo seme v promet in ga ne uporablja samo za osemenjevanje živali iz lastne reje;
- kobilarno, znotraj katere je osemenjevalno središče, ki daje žrebčevo seme v promet in se ga ne uporablja samo za osemenjevanje živali iz lastne reje.

Pravilnik se nanaša na goveda, konje, koze, ovce in prašiče.

2. člen
(pomen izrazov)

V tem pravilniku uporabljeni izrazi pomenijo:
1. Osemenjevalno središče je pooblaščena organizacija, ki redi plemenjake (bike, žrebce, merjasce, ovne ali kozle) za pridobivanje in promet z njihovim semenom.
2. Odobritev pomeni ugotovitev, da osemenjevalno središče izpolnjuje predpisane veterinarsko-sanitarne pogoje.
3. Veterinar osemenjevalnega središča je strokovni delavec veterinarske postaje osemenjevalnega središča, ki je pooblaščen in odgovoren za delo in stalen nadzor v osemenjevalnem središču.
4. Pristojni organ za veterinarstvo je Veterinarska uprava Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: VURS).
5. Pooblaščeni laboratorij je laboratorij, ki ga pooblasti predstojnik VURS.
6. Veterinarska registrska številka je številka, ki jo po opravljenem postopku odobritve osemenjevalnemu središču podeli VURS.
7. Živalsko seme je pripravljen oziroma razredčen ejakulat plemenjaka (v nadaljnjem besedilu: seme).
8. Serija semena so osemenjevalne doze, pripravljene iz ejakulata istega plemenjaka, pridobljene istega dne.
9. Pošiljka semena je ena ali več serij živalskega semena, za katero je bilo izdano eno zdravstveno potrdilo.

II. OBJEKTI IN OPREMA

3. člen
(splošni pogoji)

Osemenjevalno središče mora biti:
- ločeno od okolice in ograjeno;
- pod stalnim veterinarsko-sanitarnim nadzorom;
- sestavljeno iz objektov za nastanitev plemenjakov, ki so namenjeni za potrebe osemenjevanja (v nadaljnjem besedilu: objekti za nastanitev plemenjakov), izolatorija ter veterinarske postaje.

4. člen
(objekti)

Objekti osemenjevalnega središča morajo biti zasnovani, načrtovani in zgrajeni tako, da je poskrbljeno za varnost ljudi in živali, ter da je možno njihove prostore učinkovito čistiti, razkuževati in vzdrževati tako, da bi se izognili kontaminaciji, navzkrižni kontaminaciji in kakršnimkoli negativnim učinkom iz okolja.

Ob vhodu v območje osemenjevalnega središča mora biti viden napis: »Osemenjevalno središče – vstop omejen!«. Pred glavnim vhodom mora biti postavljena dezinfekcijska bariera za ljudi in vozila, ostali vhodi pa morajo biti zaklenjeni.

Vstop v objekte osemenjevalnega središča je dovoljen le osebam, ki tam delajo, najavljenim obiskovalcem in pristojnim inšpektorjem, po posebnem režimu, v zaščitni obleki in obutvi. Pogoje glede gibanja obiskovalcev v osemenjevalnem središču določi veterinar osemenjevalnega središča.

5. člen
(objekti za nastanitev plemenjakov)

Hlevi in ostali prostori za gibanje živali (izpust, tekališče, sprehajališče in podobno) morajo biti zgrajeni tako, da je v njih mogoče redno vršiti dezinfekcijo, dezinsekcijo in deratizacijo ter morajo biti fizično ločeni od vseh prostorov veterinarske postaje.

6. člen
(objekt za izolacijo)

Objekt za izolacijo živali ne sme imeti neposrednega stika z ostalimi objekti osemenjevalnega središča, imeti mora lasten vhod z dezinfekcijsko bariero in naslednje prostore:
- hlev za sumljive ali bolne živali;
- prostor za shranjevanje krme;
- prostor za pakiranje in odpremo odvzetega materiala;
- garderobo;
- posebno gnojno jamo ali gnojišče.

Objekt mora biti oskrbovan z zadostno količino vode za napajanje, imeti mora umivalnik s tekočo vodo ter lastno opremo za čiščenje in razkuževanje prostorov, opreme in pribora.

7. člen
(veterinarska postaja)

Veterinarska postaja v osemenjevalnem središču mora glede prostorov in opreme izpolnjevati pogoje, ki jih določa predpis, ki ureja pogoje, ki jih morajo izpolnjevati javni veterinarski zavodi in zasebna veterinarska dejavnost ter postopek njihove verifikacije in preverjanja (v nadaljnjem besedilu: pravilnik).

Prostor za skladiščenje semena mora biti fizično ločen od prostora za pripravo semena.

8. člen
(posebni pogoji)

Osemenjevalno središče za žrebce mora imeti tudi prostor za izpust živali.

III. KADRI

9. člen
(kadri)

Osemenjevalno središče mora imeti veterinarja osemenjevalnega središča in osebje, ki je usposobljeno za opravljanje del in nalog s področja dezinfekcije in preprečevanja vnosa kužnih bolezni.

Veterinarska postaja v osemenjevalnem središču mora glede kadrov izpolnjevati pogoje iz pravilnika.

IV. POSTOPEK ODOBRITVE

10. člen
(postopek)

Osemenjevalno središče vloži na VURS vlogo za ugotavljanje izpolnjevanja predpisanih pogojev. Vlogi mora priložiti:
- verifikacijsko odločbo za veterinarsko postajo;
- uporabno dovoljenje za objekt s skico tlorisa;
- dokazilo o registraciji za opravljanje dejavnosti pridobivanja, skladiščenja in prometa z živalskim semenom;
- dokazilo o izpolnjevanju kadrovskih pogojev z navedbo veterinarja osemenjevalnega središča.

Po preveritvi pogojev izda VURS osemenjevalnemu središču odločbo v upravnem postopku, s katero ugotovi, da izpolnjuje predpisane pogoje, navede veterinarja osemenjevalnega središča ter osemenjevalnemu središču dodeli registrsko številko.

V. DOKUMENTACIJA IN EVIDENCA

11. člen
(dokumentacija in evidenca)

Odobreno osemenjevalno središče mora voditi naslednjo predpisano dokumentacijo in evidenco o:
- identifikaciji in številu živali v osemenjevalnem središču in o njihovem morebitnem premikanju;
- proizvodnji semena;
- ocenjevanju kvalitete semena v lastnem in pooblaščenem laboratoriju;
- zalogah semena;
- izdaji semena, osemenjevalni dokumentaciji in priboru za osemenjevanje plemenic na terenu;
- porabi reprodukcijskega in potrošnega materiala;
- zdravstvenih in preventivnih posegih pri plemenjakih;
- vhlevitvi, preselitvi ali oddaji plemenjaka v zakol;
- opravljeni dezinfekciji objektov, opreme in vzdrževanju dezinfekcijskih barier;
- opravljeni dezinsekciji in deratizaciji;
- veterinarsko-sanitarnem redu, ki je v skladu s tem pravilnikom;
- obiskih oseb ali prihodu vozil v osemenjevalno središče.

VI. NADZOR

12. člen
(nadzor)

V odobrenem osemenjevalnem središču veterinarski inšpektor najmanj dvakrat letno oziroma pri sezonskih živalih najmanj enkrat letno:
- preveri izpolnjevanje pogojev glede prostorov, opreme in kadrov;
- opravi kontrolo zaloge skladiščenega semena. Odvzeti mora vzorce semena iste serije po posameznem plemenjaku in jih poslati v preiskavo v pooblaščen laboratorij;
- pregleda objekte;
- preveri zdravstveno stanje plemenjakov.

Veterinarski inšpektor prav tako preverja, če:
- je bilo seme, ki je skladiščeno, in tisto, ki je v prometu, pridobljeno v odobrenem osemenjevalnem središču in ni prišlo v stik s kakršnokoli drugo pošiljko semena;
- so dodatki k razredčevalcu pred pripravo semena sterilni;
- je vsa oprema, ki pride v stik z živaljo oziroma semenom, pred uporabo ustrezno razkužena ali sterilizirana;
- je seme skladiščeno v ustreznih zaprtih in vidno označenih posodah, ki so bile predhodno očiščene, razkužene ali sterilizirane;
- tekoči dušik in podobne snovi, ki se uporabljajo za zamrzovanje semena, ni bil uporabljen za zamrzovanje drugih proizvodov živalskega porekla;
- je seme pred skladiščenjem ali oddajo v promet hranjeno v taki embalaži, ki je jasno in trajno označena;
- je predpisana dokumentacija in evidenca iz 11. člena tega pravilnika.

VII. PREHODNA DOLOČBA

13. člen

Obstoječa osemenjevalna središča morajo v roku 90 dni po uveljavitvi tega pravilnika vložiti vlogo za pridobitev veterinarske registrske številke.

VIII. KONČNI DOLOČBI

14. člen

Z uveljavitvijo tega pravilnika preneha veljati prvi odstavek 32. člena pravilnika o zdravstveni ustreznosti in sistematičnih preiskavah plemenskih živali, živalskega semena, jajčnih celic in zarodkov (Uradni list RS, št. 49/97, 24/99, 42/99 in 59/99).

15. člen

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Št. 323-38/00
Ljubljana, dne 5. maja 2000.

Ciril Smrkolj l. r.
Minister za kmetijstvo,
gozdarstvo in prehrano